

การเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวน ตามหลักสาราณียธรรม

The Optimization of the Performance of Investigative Police Offices According to the Principle of Aāraṇiyadhamma

1. กฤษนนท์ พุทธะ, 2. พระครูโกวิทธรรมวาที, 3. ไพรินทร์ ณ วันนา

1. Kritchanon Puttha, 2. Phrakru Kowitattawatee, 3. Phairin Na Wanna

1., 2., 3. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

1., 2., 3. Mahachulalongkornrajavidyalaya University Lamphun Buddhist College

Author E-Mail : doctorkrit1@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวน 2) ศึกษาหลักสาราณียธรรมที่ปรากฏในพระพุทธศาสนา 3) เสนอการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนตามหลักสาราณียธรรม การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยพระสงฆ์ ข้าราชการตำรวจระดับผู้บังคับบัญชา และผู้ทรงคุณวุฒิและข้าราชการตำรวจระดับผู้ใต้บังคับบัญชาผู้ปฏิบัติงาน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์

ผลการวิจัยพบว่า

1. การเพิ่มประสิทธิภาพเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ 2) ด้านกฎหมาย การเข้าใจและปฏิบัติตามกฎหมายอย่างถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญ ตำรวจต้องมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวน รวมถึงสิทธิของผู้ต้องหาและผู้เสียหาย 3) ด้านทักษะ ตำรวจควรได้รับการฝึกอบรมในเรื่องเทคนิคการสืบสวน วิธีการพยาน การตรวจสอบหลักฐาน 4) ด้านคุณธรรมจริยธรรม และ 5) ด้านการบรรลุการทำงานตามวัตถุประสงค์

2. หลักสาราณียธรรมในการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวน มี 6 ประการ ดังนี้ 1) เมตตาทายกรรม จริยธรรมและความโปร่งใสของเจ้าหน้าที่สืบสวนควรมีคุณธรรม จริยธรรมสูง 2) เมตตาโมกกรรม การฝึกอบรมและพัฒนาศักยภาพ การตั้งจิตปรารถนาดีต่อเพื่อนสมาชิก 3) เมตตาจักรกรรม การสื่อสารเข้าใจกัน 4) สาธารณโภคิตา การแบ่งปันในสิ่งของที่ได้มาโดยชอบธรรม 5) สีสสามัญญตา การปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับรักษาระเบียบวินัย 6) ทิฐีสามัญญตา เชื่อมั่นในหลักการร่วมกัน โดยมุ่งพิทักษ์ผลประโยชน์

3. การเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนตามหลักสาราณียธรรม แบ่งออกเป็น 2 ด้าน การพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวน โดยเน้นไปที่การสร้างความสัมพันธ์ และการบริหารจัดการในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนให้บริการประชาชนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

คำสำคัญ: 1. การเพิ่มประสิทธิภาพ; 2. การปฏิบัติงาน; 3. เจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวน; 4. หลักสาราณียธรรม

ABSTRACT

This research article aims to: (1) study the efficiency of investigative police officers' work, (2) study the principles of moral integrity as presented in Buddhism, and (3) propose ways to improve the efficiency of investigative police officers' work based on the principles of moral integrity. This research is qualitative research. A sample group consisting of monks, senior police officials, experts, and subordinate police officers who are practitioners. The tools used were observation and interview forms.

The research found that:

1. The improvement of the efficiency of police officers in investigative work consists of 5 aspects: 1) Knowledge, 2) Law - Understanding and following the law correctly is important. Police must be knowledgeable about the laws related to investigations, including the rights of suspects and victims, 3) Skills - Police should receive training in investigative techniques, interview methods, and evidence examination, 4) Ethics and morality, and 5) Achievement of work objectives.

2. The principles of *Sāraṇīyadhamma* for enhancing the efficiency of investigative police work consist of six key points: 1) *Mettā Kāyakamma* - to be amiable in deed, openly and in private, 2) *Mettā Vācīkamma* - to be amiable in word, openly and in private, 3) *Mettā Manokamma* - to be amiable in thought, openly and in private, 4) *Sādhāraṇabhogitā* - to share any lawful gains with virtuous fellows, 5) *Sīlasammata* - to keep without blemish the rules of conduct along with one's fellows, openly and in private, and 6) *Ditṭhisammata* - to be endowed with right views along with one's fellows, openly and in private.

3. The enhancement of the efficiency of investigative police work based on the principles of *Sāraṇīyadhamma* is divided into two aspects: the development of the quality of work performed by investigative police officers, focusing on building relationships and management in their operational activities, leading to increased effectiveness in investigative work and more effective service to the public.

Keywords: 1. Optimization; 2. Performance; 3. Investigative police offices; 4. *Sāraṇīyadhamma*

บทนำ

ในการบริหารประเทศนั้นรัฐบาลทุกรัฐบาลย่อมมุ่งมั่นที่จะอำนวยความสะดวกสุขสมบูรณ์ให้แก่ประชาชน โดยสร้างสรรค์ให้ประชาชนมีปัจจัย 4 ในการครองชีพอันเป็นหลักการขั้นมูลฐานพร้อมกับการพัฒนาความเจริญด้านต่าง ๆ ควบคู่กันไป สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2566) โดยมุ่งเน้นพัฒนาข้าราชการตำรวจ โดยตำรวจเป็นหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายหน่วยงานแรก ในกระบวนการยุติธรรม มีอำนาจหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมรักษากฎหมายป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดกฎหมายดูแลทุกข์สุขของประชาชนรวมทั้งรักษาผลประโยชน์ของสาธารณะการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจจึงเป็นเป้าหมายสูงสุด เพื่อรักษาความปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ตลอดจนความสงบเรียบร้อยของสังคม (สมเกียรติ อัครวิษณุ, 2526)

ตำรวจมีหน้าที่ต้องรักษาไว้เพื่อความศักดิ์สิทธิ์แห่งกฎหมาย (กรมตำรวจ, 2525) ถ้ามีการละเมิดกฎหมาย ตำรวจจะต้องติดตามจับกุมผู้ละเมิดกฎหมายทุกคนอีกทั้งต้องส่งฟ้องผู้ต้องหาต่ออัยการและพนักงานอัยการจะต้องส่งฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลโดยมีทนายความที่จะแก้ต่างช่วยเหลือผู้ต้องหาหรือลูกความของตนมิให้กระทำผิดต่อข้อกล่าวหา แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่มีความสามารถที่จะจับกุมผู้กระทำผิดได้ทั้งหมดเพราะมีข้อจำกัดในการปฏิบัติงานหลายอย่างทั้งทางตัวบุคคล งบประมาณ ความชำนาญเทคโนโลยีและค่านิยมในการที่จะกระตุ้นการตัดสินใจของตำรวจ อีกทั้งมีข้อจำกัดของกฎหมายและมีการละเมิดกฎหมายอย่างมากมายในสังคมเกินความสามารถของตำรวจ สิ่งเหล่านี้เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ หน่วยสืบสวน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่สำคัญยิ่งเพราะเป็นหน่วยจุดเริ่มต้นของการแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐานและเพื่อทราบรายละเอียดแห่งความผิดเป็นการนำไปสู่การรวบรวมพยานหลักฐานและนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษทางกฎหมายหลักการสืบสวน มีประสิทธิภาพย่อมจะส่งผลในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมได้ผลสำเร็จ (กมลพันธ์ จันทร์, 2549)

ในปัจจุบันจะเห็นได้ว่ามีหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมบางหน่วยงานได้พยายามที่จะเข้ามาควบคุมงานสอบสวนของตำรวจโดยตรงโดยได้เสนอให้มีการแก้ไขกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องและมีการวิพากษ์วิจารณ์ในการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนว่าไม่มีความเข้าใจในตัวบทกฎหมายอย่างถ่องแท้ ทำให้เกิดการบิดเบือนข้อเท็จจริงแห่งคดีไม่ให้ความเป็นธรรมแก่คู่กรณีสิทธิเสรีภาพของประชาชน โดยเฉพาะสิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ทำให้พนักงานสอบสวนต้องมีความละเอียดรอบคอบ ชยัน อดทน ทั้งยังต้องเป็นผู้ที่เสียสละทุ่มเท แรงกายและแรงใจในการปฏิบัติหน้าที่มากกว่าข้าราชการตำรวจในสายอื่น ๆ ในสถานีตำรวจเพราะด้วยภาระงานของพนักงานสอบสวนที่ต้องผูกพันกับช่วงเวลาอันเร่งด่วนและมีกรอบเวลากำหนดอย่างจำกัด เช่น การฝากขัง การสอบปากคำ การรวบรวมพยานหลักฐานให้ทันตามกรอบเวลาการฝากขัง การมัดฟ้องหรือแม้แต่การจับกุมผู้ต้องหาตามหมายจับที่พนักงานสอบสวนจะต้องรีบดำเนินการสอบสวนเพื่อจะส่งฝากขังยังศาลภายในเวลากำหนด 48 ชั่วโมง สิ่งเหล่านี้ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนแตกต่างกับสายงานอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นงานป้องกันปราบปราม งานจราจร งานอำนวยการ หรือแม้แต่งานสืบสวนที่มีระยะเวลาที่กำหนดในการปฏิบัติหน้าที่เวรและสามารถจบภารกิจได้ในเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่เวรในวันนั้น ๆ ทำให้พนักงานสอบสวนมักประสบปัญหาในการถูกร้องเรียนถูกฟ้องร้องและถูกลงโทษทางวินัยอยู่เสมอ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2560)

พนักงานสอบสวนเป็นหัวใจสำคัญและเป็นต้นธารของกระบวนการยุติธรรมที่มีบทบาทสำคัญในการที่จะสร้างเสริมความถูกต้อง ชอบธรรมให้กับสังคมอีกทั้งงานด้านสอบสวนโดยยึดหลักการกระบวนการยุติธรรมอันสำคัญยิ่งต่อประชาชน ส่วนการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนกองกำกับการสืบสวนตำรวจภูธรจังหวัดลำพูน ซึ่งก็มีหน้าที่รับผิดชอบป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในพื้นที่จังหวัดลำพูน งานด้านสืบสวนของตำรวจมีเจตนารมณ์ของกฎหมายอันมีทั้งการสืบสวนเชิงรุกก่อนที่จะเกิดเหตุและหลังเกิดเหตุเพื่อทำให้การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมได้รับผลสำเร็จและสามารถยับยั้งพัฒนาการของอาชญากรรมได้ โดยการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่ได้ผลสามารถจับกุมนำตัวผู้กระทำผิดมาฟ้องลงโทษโดยเร็วทันต่อเหตุการณ์และเกิดความยุติธรรมและเป็นธรรม ซึ่งเบื้องหลังของความสำเร็จในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของตำรวจภูธรจังหวัดลำพูน ก็คือเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้ (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศกลาง (ศทท.), 2560)

หลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนามีประโยชน์กับผู้ปฏิบัติหน้าที่ทุกอาชีพโดยเฉพาะตำรวจเป็นอย่างยิ่งที่จะได้นำหลักธรรมมาบูรณาการส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพราะงานตำรวจเป็นงานที่สัมผัสใกล้ชิดและเป็นคุณเป็นโทษต่อประชาชนโดยตรงจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ ควบคู่ควบคู่คุณธรรม เนื่องจากคุณธรรมทางพระพุทธศาสนามีจำนวนมาก ทางผู้วิจัยนำหลักธรรมบางหัวข้อเท่านั้น คือพระพุทธศาสนามีคุณธรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้หลักสาราณียธรรม 6 (พระ

พรหมคุณาภรณ์(ป.อ.ปยุตฺโต), 2567) คือ ธรรมอันทำให้ระลึกถึงกัน ทำให้รักกัน ทำให้เคารพกัน ทำให้สงเคราะห์กัน ทำให้ไม่ทะเลาะวิวาทกัน ทำให้สามัคคีกัน ทำให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีอยู่ 6 ประการ ได้แก่ 1) เมตตาทายกรรม (การกระทำดีต่อกัน) ประกอบด้วย สุภาพเรียบร้อยให้การช่วยเหลือไม่กลั่นแกล้งเพื่อนสมาชิกเคารพในสิทธิเสรีภาพ 2) เมตตาวจีกรรม (การสื่อสารเข้าใจกัน) ประกอบด้วยวาจาสุภาพบอกแจ้ง สิ่งที่เป็นประโยชน์เจรจาใช้เหตุผลเป็น กระบอกสื่อเชื่อมโยงความเข้าใจ 3) เมตตาโมกรรม (เคารพในความคิดผู้อื่น) ประกอบด้วย ตั้งจิตปรารถนาดีนึกคิด แต่ในสิ่งที่จะก่อประโยชน์แสดงความรักและไมตรียอมรับความคิดเห็น 4) สาธารณโภคี (การแบ่งปันกัน) ประกอบด้วย แบ่งปันในสิ่งของที่ได้มาโดยชอบธรรมกระจายรายได้ที่เป็นธรรมขจัดความเลื่อมล้ำ 5) สีลสามัญญตา (การรักษาระเบียบวินัย) ประกอบด้วยรักษาระเบียบ ข้อบังคับไม่ทำตัวเป็นแกะดำผดุงความยุติธรรม 6) ทิฐิสามัญญตา (เชื่อมั่นในหลักการร่วมกัน) ประกอบด้วยมีความเห็นชอบร่วมกันปรับความเข้าใจด้วยเหตุผลและ หลักการยอมรับในความคิดเห็นที่แตกต่าง (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), 2560)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการนำหลักสาราณียธรรมใช้เข้ากับการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวน กองกำกับการสืบสวน ตำรวจภูธร จังหวัดลำพูน ธรรมะเป็นเรื่องใกล้ตัวและมีส่วนเกี่ยวข้องกับทุกกิจกรรมของชีวิต ดังนั้น ธรรมจึงไม่ใช่เป็นเรื่องไกลตัวแต่อย่างใด ผู้วิจัยเห็นว่าการแก้ปัญหาดังกล่าวต้องนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกันก็จะก่อให้เกิดองค์กรที่สมบูรณ์ ผู้วิจัยในฐานะที่รับราชการเป็นตำรวจและเป็นพุทธศาสนิกชนคนหนึ่งมีความเป็นห่วงต่อสถานการณ์เช่นนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการนำหลักสาราณียธรรมมาประยุกต์ปรับ ประยุกต์ใช้ความเหมาะสม และเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวน กองกำกับการสืบสวน ตำรวจภูธรจังหวัดลำพูนต่อไป

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวน
- 2) เพื่อศึกษาหลักสาราณียธรรมที่ปรากฏในพระพุทธศาสนา
- 3) เพื่อเสนอการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนตามหลักสาราณียธรรม

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งใช้ทั้งการศึกษาเอกสารและการเก็บข้อมูลภาคสนามจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยแบ่งการดำเนินการออกเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการศึกษาจากเอกสาร (Documentary Investigation) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) วัตถุประสงค์หลักของการวิจัย คือ ศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวน ศึกษาหลักสาราณียธรรมที่ปรากฏในพระพุทธศาสนาและการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนตามหลักสาราณียธรรม

2. กลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูลหลัก

กลุ่มเป้าหมายของการสัมภาษณ์ คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนจังหวัดลำพูน โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลักได้แก่ พระสงฆ์ ข้าราชการตำรวจระดับผู้บังคับบัญชาและผู้ทรงคุณวุฒิ และข้าราชการตำรวจระดับผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้ปฏิบัติงาน โดยมีจำนวน 15 คน ใช้กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อเลือกกลุ่มตัวอย่าง ที่เหมาะสมกับเป้าหมายการวิจัย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสังเกต (Observation Guide) โดยผู้วิจัยใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) และบันทึกพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนตามหลักสารานุกรมการเก็บข้อมูลจากเอกสาร (Document Analysis) โดยค้นคว้าจากเอกสารทางวิชาการ หนังสือ งานดัชนีพจนานุกรมและแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

3.2 แบบสัมภาษณ์ (in-depth Guide) โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured interview) เพื่อรวบรวมข้อมูลเชิงลึกจากผู้ให้สัมภาษณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตจากมหาวิทยาลัยเพื่อเข้าพื้นที่สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญนัดหมายวัน เวลา และสถานที่สัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) พร้อมบันทึกเสียง และจัดบันทึกข้อมูลนำข้อมูลดิบที่ได้มาวิเคราะห์ตามกระบวนการที่กำหนด

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้วิธีการ วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) โดยจำแนกข้อมูลที่ได้จากสัมภาษณ์ตามประเด็นหลักและเรียงเรียงให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยใช้แนวทาง การตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation Technique) เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลจากหลายแหล่ง ได้แก่ การตรวจสอบด้านข้อมูล (Data Triangulation) การตรวจสอบด้านวิธีการเก็บข้อมูล (Methodological Triangulation) และการตรวจสอบด้านการวิเคราะห์ข้อมูล (Analytical Triangulation)

6. การนำเสนอผลการวิจัย

รายงานผลในรูปแบบ การพรรณนาความ (Descriptive Presentation) ใช้ภาพถ่ายและหลักฐานทางวัฒนธรรมประกอบการบรรยาย เพื่อให้เห็นแนวคิดรูปแบบ MST MODEL และกระบวนการการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนตามหลักสารานุกรม

7. การนำเสนอผลการวิจัย

ผลการวิจัยจะถูกนำเสนอในรูปแบบการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) โดยเน้นการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนตามหลักสารานุกรมและจะนำเสนอผลการศึกษาในที่ประชุมวิชาการระดับชาติ รวมถึงเผยแพร่ในวารสารทางวิชาการที่ได้รับการยอมรับ

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง กระบวนการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนตามหลักสารานุกรม ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. หลักการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวน พบว่าการปฏิบัติงานของตำรวจสืบสวนเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนสำคัญโดยใช้กระบวนการ KBI และ PA ในบริบทของตำรวจสืบสวนที่ใช้ในการประเมินและวัดผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการสืบสวนคดีต่าง ๆ ตัวชี้วัดโดยมีองค์ประกอบการมีประสิทธิภาพด้านความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม และการบรรลุทำงานตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

2. กระบวนการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวน พบว่า กระบวนการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวน โดยเน้นไปที่ การฝึกอบรมและพัฒนาจัดให้มีการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะในการสืบสวน เช่น การวิเคราะห์ข้อมูล เบื้องต้นในการสืบสวน และการทำงานเป็นทีม การใช้เทคโนโลยีนำเทคโนโลยีมาช่วยในการสืบสวน

3. หลักสารานุกรมที่ปรากฏในพระพุทธศาสนา

สารานุกรม 6 หมายถึง หลักธรรมอันเป็นที่ตั้งแห่งความให้ระลึกถึงหลักการอยู่ร่วมกันองค์กร เพื่อส่งเสริมให้เกิดความรักความผูกพันในองค์กร ประกอบด้วย

3.1 เมตตาทายกรรม (Mettākāyakamma) ตั้งเมตตาทายกรรมในเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งต่อหน้าและลับหลัง คือ ช่วยเหลือกิจธุระของผู้ร่วมหมู่คณะด้วยความเต็มใจ แสดงกิริยาอาการสุภาพ เคารพนับถือกันทั้งต่อหน้าและลับหลัง

3.2 เมตตาเวจีกรรม (Mettāvācikamma) ตั้งเมตตาทายกรรมในเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งต่อหน้าและลับหลัง คือ ช่วยบอกแจ้งสิ่งที่เป็นประโยชน์ สั่งสอน แนะนำตักเตือนด้วยความหวังดี กล่าววาจาสุภาพ แสดงความเคารพนับถือกันทั้งต่อหน้าและลับหลัง

3.3 เมตตาโมกกรรม (Mettā Manokamma) ตั้งเมตตาทายกรรมในเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งต่อหน้าและลับหลัง คือ ตั้งจิตปรารถนาดี คิดทำสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่กัน มองกันในแง่ดี มีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใสต่อกัน

3.4 สาธารณโภคี (Sādhāranabhogitā) ได้สิ่งใดมาก็แบ่งปันกัน คือ เมื่อได้มาโดยชอบธรรมแม้เป็นของเล็กน้อย ก็ไม่หวังไว้ผู้เดียวนำมาแบ่งเฉลี่ยแจกจ่ายให้ได้มีส่วนร่วมใช้สอยบริโภคทั่วกัน

3.5 สีลสามัญญตา (Sīlasammāgātā) มีศีลบริสุทธิ์เสมอกันกับเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งหลายทั้งต่อหน้าและลับหลัง คือ มีความประพฤติสุจริตตั้งงาม ถูกต้องตามระเบียบวินัย ไม่ทำตนให้ที่น่ารังเกียจของหมู่คณะ

3.6 ทิฏฐิสามัญญตา (Ditṭhisammāgātā) มีทิฏฐิตั้งงามเสมอกันกับเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งหลาย ทั้งต่อหน้าและลับหลัง คือ มีความเห็นชอบร่วมกัน ในข้อที่เป็นหลักการสำคัญอันจะนำไปสู่ความหลุดพ้น สิ้นทุกข์ หรือขจัดปัญหา

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์การเชื่อมโยงผลการศึกษาศีลปฏิบัติภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนและหลักสารานุกรมที่ปรากฏในพระพุทธศาสนา ที่ทำให้การเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวน ปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและมีการพัฒนา เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพประสบความสำเร็จในชีวิตของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวน กองกำกับการสืบสวนตำรวจภูธรจังหวัดลำพูน มีรายละเอียดดังนี้

1. หลักการประพฤติตน คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนมีการประพฤติตนหรือต้องพัฒนาตนเองให้มีคุณธรรม จริยธรรม ต้องนำหลักอุดมคติตำรวจ 9 ประการ และนำหลักประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจมาใช้และเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีการสำรวจและประเมินความสามารถของตนเองอยู่ตลอดเวลาและต้องเป็นผู้ที่มีความเสียสละ อุทิศตนเพื่อส่วนรวมดำรงตนด้วยความยุติธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงเพชร สมศรี (2558) ที่ได้ศึกษาวิเคราะห์วิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจเชิงพุทธบูรณาการ พบว่าวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการ ตำรวจมี 8 วิธีในทุกวิธีการได้พบปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้การพัฒนาไม่ประสบผลสำเร็จจึงต้องนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาบูรณาการในการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจเพื่อให้มีคุณธรรม จริยธรรมประจำใจอันจะก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กรอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราโมทย์ จันทร์บุญแก้ว (2557) ทำการวิจัยเรื่อง “พุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมยุทธศาสตร์การสร้างเสริมความเข้มแข็งในการบริหารของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ” พบว่า โดยการนำหลักไตรสิกขา ศีล สมาธิ ปัญญา สำหรับกระบวนการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพที่ก่อให้เกิดความพอใจในการเป็นตำรวจ และพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ที่มีความพากเพียรในการปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังเต็มความรู้ความสามารถ สอดคล้องกับ ลลิตา ปาละกุล และ อรณันท์ กลั่นทพฺระ (2565) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ” พบว่าการทำงานกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติงานในสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ ซึ่งประกอบด้วยฝ่ายอำนวยการ ยุทธศาสตร์ตำรวจ กองยุทธศาสตร์

กองแผนงานอาชีวศึกษา กองแผนงานความมั่นคง กองวิจัยและกองแผนงานกิจการพิเศษ มากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีชา สาวม่วง และ สุดาพร สาวม่วง (2560) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจตามหลักพุทธธรรม : ศึกษาเฉพาะกรณีตำรวจในสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล” พบว่า ตำรวจปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพนั้นจะต้องปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณตำรวจ ใน 4 ด้าน คือ คุณธรรม 4 ประการ (บูรณาการกับขรรษาธรรม 4) อุดมคติ 9 ประการ (บูรณาการกับหลักธรรม 9 ประการ) จริยธรรม 9 ประการ (บูรณาการกับหลัก ไตรสิกขา) และจรรยาบรรณ 6 ประการ (บูรณาการกับหลักศีล 5) โดยใช้หลักมัชฌิมาปฏิปทา มาร่วมในการบูรณาการ และได้นำองค์ความรู้ใหม่คือ MIEC MODEL ไปทดลองใช้กับกลุ่ม ตัวอย่างแล้วได้ผลตามวัตถุประสงค์

2. หลักการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน นั้นต้องยึดหลักสราณียธรรมคุณธรรมเป็นเหตุที่ระลึกรู้ถึงกัน หลักการอยู่ร่วมกันด้วยความสามัคคีมี 6 ประการ คือ 1) เมตตาการุณยธรรม (การกระทำดีต่อกัน) ประกอบด้วยจริยธรรมและความโปร่งใสเจ้าหน้าที่สืบสวน ควรมีคุณธรรม จริยธรรมสูง การเปิดเผยข้อมูลและผลการสืบสวนอย่างโปร่งใสจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นในระบบตำรวจ 2) เมตตาวิจิตรธรรม (การสื่อสารเข้าใจกัน) ประกอบด้วยวาจาสุภาพออกแจ้ง สิ่งที่เป็นประโยชน์เจรจาใช้เหตุผลเป็นกระบอกสื่อเชื่อมโยงความเข้าใจ การทำงานเป็นทีมส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์รวมถึงการสร้างเครือข่ายในชุมชน 3) เมตตาโมหกรรม (เคารพในความคิดผู้อื่น) ประกอบด้วยการฝึกอบรมและพัฒนาศักยภาพการจัดการฝึกอบรมให้เจ้าหน้าที่ทันสมัยในด้านเทคนิคการสืบสวนเทคนิคการสัมภาษณ์และการใช้เทคโนโลยีใหม่ เช่น การวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ 4) สาธารณโภคี (การแบ่งปันกัน) ประกอบด้วยการทำงานเป็นทีมส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ รวมถึงการสร้างเครือข่ายในชุมชน 5) สีสสามัญญตา (การรักษาระเบียบวินัย) ประกอบด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนสร้างช่องทางให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะเกี่ยวกับการทำงานของเจ้าหน้าที่เพื่อปรับปรุงการบริการให้ดีขึ้น 6) ทิฐีสสามัญญตา (เชื่อมั่นในหลักการร่วมกัน) ประกอบด้วยการประเมินผล มีการประเมินผลการทำงานของเจ้าหน้าที่สืบสวนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำข้อมูลกลับมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการทำงานสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิสิต พันธมิตร และคณะ (2565) ได้ทำการวิจัย “โครงการแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการอำนวยความสะดวกของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้กับประชาชนในด้านการจราจร” การศึกษาพบว่าแนวทางในการสร้างประสิทธิภาพการบริหารงานจราจรตามยุทธศาสตร์ 5 E สอดคล้องกับงานวิจัยของ มีชัย สีเจริญ และคณะ (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาสู่ความเป็นตำรวจมืออาชีพ” ผลการวิจัยพบว่า “วิชาชีพ” และ “ความเป็นมืออาชีพ” ในการพัฒนาความเป็นมืออาชีพที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทยในปัจจุบันเพื่อนำไปสู่การพัฒนาความเป็นมืออาชีพในวิชาชีพตำรวจไทย สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรา สีนลอยมาและคณะ (2556) ทำการวิจัยเรื่อง “โครงการการพัฒนาประสิทธิภาพด้านการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจระดับสถานีตำรวจ” ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสนับสนุนการปฏิบัติงานในสถานีตำรวจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในปัจจุบันเทคโนโลยีได้ถูกพัฒนาไปมากทำให้รูปแบบอาชีวศึกษาเปลี่ยนแปลงไปโดยอาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่เจ้าพนักงานตำรวจจึงจำเป็นต้องสืบสวนติดตามจับกุมผู้กระทำผิดให้ได้โดยอาศัยวิทยาการอันทันสมัย

3. หลักการปฏิบัติต่อประชาชนในสังคม ประกอบด้วย ความรับผิดชอบที่ต้องกระทำในการบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ประชาชน เป็นที่พึ่งของประชาชน เมื่อได้รับความเดือดร้อนจึงจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีจิตใจดีงาม ประกอบด้วยคุณธรรมและจริยธรรม ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน มีความเมตตากรุณาเอื้อเฟื้อต่อประชาชนทุกคนโดยเสมอภาคกัน ไม่เลือกปฏิบัติ ไม่มีอคติการปฏิบัติหน้าที่ จึงจะสมบูรณ์แบบก่อให้เกิดความรักศรัทธาจากประชาชน นำมาซึ่งการให้ความร่วมมือในทุกด้าน อันเป็นการส่งผลดีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สืบสวนและได้รับประโยชน์ประชาชนทุกคน มีคุณธรรมและจริยธรรมได้นั้นจะต้องมีการพัฒนาจิตใจโดยพึ่งหลักธรรมคำสอนของพระศาสนา โดยให้พระสงฆ์ซึ่งเป็นตัวแทนพระพุทธเจ้ากลุ่มเถรวาทจิตใจให้เจ้าหน้าที่สืบสวนรู้จักบาปบุญคุณโทษ รักษาศีลธรรม

ปฏิบัติธรรม เพื่อก่อให้เกิดจิตใจที่บริสุทธิ์ รู้จักบำเพ็ญตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม มีความอ่อนน้อม เสียสละ ช่วยเหลือแก้ไขปัญหาประชาชน การปกป้องคุ้มครองประชาชนก็จะเกิดขึ้นด้วยความเต็มใจ โดยไม่ต้องมีกฎระเบียบ มาบังคับใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ เช่น ไม่ต้องบอกให้ยืม ไม่ต้องกำชับให้บริการด้วยความรวดเร็วสอดคล้องกับงานวิจัย ของ อภิโชติ แอนชัยภูมิ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาเพื่อเสนอรูปแบบในการเพิ่มประสิทธิภาพการ ปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจที่ทำหน้าที่สายตรวจในสถานีตำรวจภูธรอำเภอชุมแพจังหวัดขอนแก่น” พบว่าการ ปฏิบัติงานควรเน้นการตรวจค้นตัวบุคคลยานพาหนะสายตรวจ ควรมี 4 ชุด ๆ ละ 12 คน และควรออกตรวจตาม แผนที่กำหนดไว้ด้านวิธีปรับระบบการทำงานสายตรวจมีข้อเสนอแนะเรื่องการจัดทำสมุดบันทึกการตรวจที่บ้านที่ก ง่ายตรวจสอบง่ายมีการคัดเลือกบุคคลากรสายตรวจและการจัดทำตู้ใส่สมุดบันทึกการตรวจ

กล่าวโดยสรุป หลักในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนตามหลักสารณียธรรมต้องยึดถือ ปฏิบัติตามหลักธรรมสารณียธรรมในการดำเนินชีวิตในแต่ละสถานการณ์โดยอัตโนมัติ ซึ่งไม่ได้ยึดถือว่าต้องทำ ตามหลักธรรมใดหลักธรรมหนึ่งแต่เป็นการนำองค์ธรรมต่าง ๆ ของหลายหลักธรรมมาปฏิบัติให้เหมาะสมกับ สถานการณ์ทั้งการปฏิบัติตน ปฏิบัติงานและปฏิบัติต่อสังคมและการนำหลักธรรมมาผสมผสานเข้าเป็นวิถีการ ดำเนินชีวิต ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสืบสวนมีการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและประสบความสำเร็จในการ ทำงานและมีความประพฤติชอบเป็นที่พึงของประชาชนในสังคม

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง “การเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนตาม หลักสารณียธรรม” ผู้วิจัยได้แสดงกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยสามารถสรุปได้ ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

รูปแบบใหม่หรือองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัยพบว่า ประกอบด้วย 5 ประการ ได้แก่

1. การแบ่งปันความรู้มุ่งสู่ประสิทธิภาพ Sharing knowledge for efficiency โดยหลักสี่ลสามัญญาตา การเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวน โดยมีขั้นตอนในการทำงานเป็นทีมส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์รวมถึงการสร้างเครือข่ายในชุมชน

2. หลักกฎหมายและแนวทางปฏิบัติงาน Rule of law and guidelines โดยหลักสี่ลสามัญญาตาและเมตตามโนกรรม การเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวน รู้หลักกฎหมายและแนวทางปฏิบัติงาน

3. ทักษะและความสามารถของนักสืบ Skills and abilities โดยหลักเมตตาวจกรรม การเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวน โดยมีกระบวนการการฝึกอบรมและพัฒนาศักยภาพ การจัดการฝึกอบรมให้เจ้าหน้าที่ทันสมัยในด้านเทคนิคการสืบสวน เทคนิคการสัมภาษณ์ และการใช้เทคโนโลยีใหม่

4. หัวใจนักสืบ “คุณธรรมจริยธรรม” Morality and Ethics โดยหลักเมตตาทายกรรมและเมตตามโนกรรม การเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวน ควรมีหลักจริยธรรม ความโปร่งใส คุณธรรมและจริยธรรมสูง

5. กุญแจกลไกบรรลุการทำงานตามวัตถุประสงค์ Key mechanism to achieve the intended function โดยหลักทฤษฎีสามัญญาตาและสาธารณโภคีตาการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวน โดยมีการประเมินผลการทำงานของเจ้าหน้าที่สืบสวนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำข้อมูลกลับมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการทำงาน

สรุป

การเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนตามแนวหลักสารานัญญธรรม อันประกอบด้วยหลักสารานัญญธรรม 6 ประการ ได้แก่ 1) เมตตาทายกรรม จริยธรรมและความโปร่งใสของเจ้าหน้าที่สืบสวนควรมีคุณธรรม จริยธรรมสูง 2) เมตตามโนกรรม การฝึกอบรมและพัฒนาศักยภาพ การตั้งจิตปรารถนาดีต่อเพื่อนสมาชิกการจัดการฝึกอบรมให้เจ้าหน้าที่ทันสมัยในด้านเทคนิคการสืบสวน เทคนิคการสัมภาษณ์ และการใช้เทคโนโลยีใหม่ 3) เมตตาวจกรรม การสื่อสารเข้าใจกัน การทำงานเป็นทีมส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ รวมถึงการสร้างเครือข่ายในชุมชน 4) สาธารณโภคีตา การแบ่งปันในสิ่งของที่ได้มาโดยชอบธรรม การทำงานเป็นทีมส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์รวมถึงการสร้างเครือข่ายในชุมชน 5) สี่ลสามัญญาตา การปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับรักษาระเบียบวินัย กฎระเบียบ การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนสร้างช่องทางให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะเกี่ยวกับการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อปรับปรุงการบริการให้ดียิ่งขึ้น 6) ทฤษฎีสามัญญาตา เชื่อมมั่นในหลักการร่วมกัน การยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม การมีความเห็นชอบร่วมกันอันดีงาม การรักษาคำพูด มีสัจจะและเชื่อถือได้การยืนหยัดเพื่อความถูกต้องโดยมุ่งพิทักษ์ผลประโยชน์

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. กองกำกับการสืบสวนตำรวจจังหวัดลำพูน ควรจัดโครงการหรือหลักสูตรวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจเชิงพุทธบูรณาการ โดยนำรูปแบบวิธี MST MODEL ต้นแบบในการศึกษาต่อยอดเชิงพุทธบูรณาการ

2. ควรมีการจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมให้แก่เจ้าหน้าที่สืบสวนทุกระดับทุกหน่วยงาน อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อเป็นการปลูกจิตสำนึกและปลูกฝังให้ซึมซับจริยธรรม มีคุณธรรมประจำใจ ประพฤติปฏิบัติในอาชีพของตนได้อย่างเหมาะสม

3. ควรมีการประเมินการปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่สืบสวนในด้านคุณธรรมอย่างต่อเนื่อง

4. ควรสร้างเจ้าหน้าที่สืบสวนต้นแบบของจริยธรรมที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น คัดเลือกเจ้าหน้าที่สืบสวนผู้มีความคุณธรรมจริยธรรมดีเด่นในแต่ละหน่วยงาน เพื่อสร้างขวัญกำลังใจให้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรทำวิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักธรรมทางพระพุทธศาสนากับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม”

2. ควรทำวิจัยเรื่อง “รูปแบบการนำหลักกอตติ 4 มาบูรณาการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดลำพูน”

3. ควรทำวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดลำพูนด้วยหลักธรรมมาภิบาล”

เอกสารอ้างอิง

กมลนันธ์ จันทร์มา. (2549). *การรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญ*. มหาวิทยาลัยเกริก.

ดวงเพชร สมศรี. (2558). วิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจเชิงพุทธบูรณาการ. *วารสารพุทธศาสตร์ศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 22(1), 61–82. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jbscu/article/view/156892>

นิสิต พันธมิตร, จิระ บุรีคำ, อนุ เนินหาด, และศักดิ์ทิพย์ เขาวนลักษณ์สกุล. (2565). *โครงการแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการอำนวยความสะดวกของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้กับประชาชนในด้านการจราจร: รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์*. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.

ปราโมทย์ จันทร์บุญแก้ว. (2557). พุทธบูรณาการบูรณาการเพื่อส่งเสริมยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็ง ในการบริหารของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ [วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต ไม้ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ปรีชา สวมม่วง และสุตภาพร สวมม่วง. (2560). รูปแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจตามหลักพุทธธรรม: ศึกษาเฉพาะกรณีตำรวจในสังกัด กองบัญชาการตำรวจนครบาล. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์*, 13(ฉบับพิเศษ 2), 357-367.

พัชรา สิ้นลอยมา, ศตวรรษ จันทรแป้น, ทัชชกร ภูวติชยคุณ, และมุกิตา มากวิจิตร. (2556). *โครงการการพัฒนาประสิทธิภาพด้านการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจระดับสถานีตำรวจ: รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์*. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.

มีชัย สีเจริญ, วัฒน เทพจักรินทร์, และอิศราวุธ อ่อนน้อม. (2554). *แนวทางการพัฒนาสู่ความเป็นตำรวจมืออาชีพ*. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ลลิตา ปาละกุล และอรนันท์ กลันทปุระ. (2565). ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 8(3), 162-175. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/WTURJ/article/view/261878>

อภิโชติ แอนชัยภูมิ. (2565). *การศึกษาเพื่อเสนอรูปแบบในการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจที่ทำหน้าที่สายตรวจในสถานีตำรวจภูธร อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น*. สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ. https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_Doi=10.14457/KKU.the.1999.148